

Powrót do Polski

W styczniu 2018 r. będziemy obchodzić kolejną 98 rocznicę powrotu Pomorza Nadwiślańskiego do Polski, która odrodziła się 100 lat temu. Te Pomorskie wydarzenia będą się wpisywały w ogólnopolskie obchody tej rocznicy. W tym miejscu warto przypomnieć niektóre wydarzenia i ludzi, miejscowych liderów tamtego czasu.

Na mocy decyzji podjętych w przez zwycięskie mocarstwa na konferencji w Wersalu i podpisanym tam 28 czerwca 1919r. traktacie pokojowym, większość Pomorza Nadwiślańskiego, bez Gdańska, przyznano Polsce. Ludność niemiecka przyjęła te postanowienia na ogół bez zbrojnej reakcji.

cd. str. 3

Bana,

czyli nieznaną historią kolejki wąskotorowej

Do końca lat osiemdziesiątych byłem przekonany, że jedyną kolejką na Nizinie Walichnowskiej była kolejka buraczana do cukrowni w Pelplinie, dość mocno więc zdziwiłem się, kiedy natknąłem się w kronice szkoły z Międzyzylża na informację, że 1 grudnia 1904 r. w pociągu, na odcinku Gniew - Wielkie Walichnowy, zmarł na atak serca starosta Związku Wałowego Niziny Walichnowskiej Peter Rudolf Dirksen. Dzisiejszy artykuł poświęcam więc mało znanemu epizodowi kolejki wąskotorowej Wielkie Walichnowy – Gniew – Kwidzyn.

cd. na str. 2

Kolejne nabory wniosków za nami

W dniach 20.11.-4.12.2017 w Biurze LGD można było składać wnioski o przyznanie pomocy w 4 zakresach. W sumie złożono 20 wniosków. Szczegółowe informacje podajemy w tabelach

cd na str. 2

Forum współpracy Partnerów LGD, *czyli Giełda zasobów*

We współpracy z Fundacją Pokolenia w dniu 27 kwietnia 2017 zostało zorganizowane I-sze Forum Współpracy Partnerów LGD „Wstęga Kociewia”. Przyjęła ona postać dawno nie organizowanej obszarze LGD giełdy zasobów.

cd na str. 3

Gwiazdka tuż, tuż i... „Gwiazdkowy piernik”, *tradycyjny przepis kuchni kociewskiej* Krystyny Gierszewskiej

Co roku, gdy rozpoczyna się adwent powracają wspomnienia „tamtego adwentu” sprzed wielu, wielu lat. Mieszkalam bardzo blisko, prawie u podnóża kościoła w Lignowach Szlacheckich. Lubiłam chodzić na roratnie msze odprawiane w mroźne poranki. Wokół panowała śnieżna zima i jakiś spokój i zagadkowa cisza, a pod butami skrzypiał mróz. Wchodziliśmy do malutkiej, ogrzanej piecykami akumulacyjnymi kapliczki wewnątrz kościoła. Zabytkowe wnętrze, ściany z cegły pamiętające wiek XIV, wypełnione było pieśniami roratnimi intonowanymi przez obecnych bez akompaniamentu kościelnych organów. Melodia, tekst zwrotek, kameralność miejsca, panujący półmrok i zapach palących się świec, to wszystko było tajemniczym oczekiwaniem i przygotowywało do zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia.

cd na str. 3

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY
NA RZECZ ROZWOJU
OBSZARÓW WIEJSKICH

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich; Europa inwestująca w obszary wiejskie.
Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020- Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Materiał współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19. Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER, poddziałanie 19.4. Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji”.

Materiał opracowany przez Biuro Lokalnej Grupy Działania „Wstęga Kociewia.”

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2014-2020

Bana, czyli nieznaną historią kolejki wąskotorowej

cd ze str. 1

Nie powstała jeszcze żadna praca naukowa poświęcona kolejnictwu na Nizinie Walichnowskiej, choć zapewne, znając pruską skrupulatność, dokumentów może być sporo. Dużą porcją wiedzy o kolejkach wąskotorowych na Nizinie Walichnowskiej zacerpnąłem od Wolframa Dirksena (1940-2005), prawnika Petera Rudolfa, czytałem też „Zeitschrift für Kleinbahnen” archiwalne czasopismo o niemieckich kolejkach wąskotorowych dostępne na <https://archive.org/>.

Kiedy pod koniec XIX w. postanowiono zbudować kolej wąskotorową wokół Kwidzyna, w tym także połączyć Gniew z Kwidzynem, to mieszkańcy Niziny Walichnowskiej mocno zabiegali o przedłużenie linii do Wielkich Walichnow. Argumentów gospodarczych mieli sporo, podnoszono także brak połączenia drogowego i kolejowego z Kwidzynem, stolicą rejencji i siedzibą wielu urzędów. Argumenty zostały wysłuchane i inwestycję powiększono o odcinek walichnowski. Do budowy i eksploatacji linii powołano spółkę akcyjną Kleinbahn AG Marienwerder, akcjonariuszami spółki byli: państwo pruskie, prowincja Prusy Zachodnie, powiat kwidzyński oraz Wschodniemieckie Towarzystwo Kolei Żelaznych z Królewca.

Uroczystego otwarcia linii dokonano 28 września 1901 r.

Pociągi przekraczały Wisłę w Gniewie, do dzisiaj, przy dawnym promie, są ślady tej kolejki. Prom parowy „Landrat Brückner” przewoził lokomotywę i wagoniki na drugą stronę. Podobno były aż trzy poziomy wjazd, w zależności od stanu wody. Prom miał ok. 30 m długości, napędzały go dwie maszyny parowe, a zabierał ok. 70 ton ładunku.

Ekonomiczne podstawy przedsięwzięcia

Z lektury przywołanego wcześniej archiwalnego czasopisma kolejowego wynika, że koszt budowy-większych odcinków kwidzyńskiej kolejki wąskotorowej (łącznie ponad 53 km torów) wyniósł 2 124 000 ówczesnych marek. Państwo pruskie wyłożyło 652 tys. prowincja i powiat po 326 tys. Wschodniemieckie Towarzystwo Kolei Żelaznych 820 tys.

Funkcjonowanie kwidzyńskiej kolejki wąskotorowej nie przynosiło oczekiwanych profitów. Szczególnie po naszej stronie Wisły były zwiększone koszty wynikające z problemów technicznych. Pierwszy dotyczył promu, jego funkcjonowanie było drogie i wymagało także usprawnień technicznych, drugi dotyczył parowu w Ciepłym, gdzie był bardzo stromy wjazd i pociągi miały duże problemy z pokonaniem różnicy poziomów.

Wiosną 2016 roku wybrałem się na wycieczkę do

parowu w Ciepłym, tam gdzie kolejka pokonywała wzniesienie. Miejsce zachwyca panującymi tam warunkami, bogatą roślinnością, pobliskim grodziskiem i wspaniałymi widokami. Znalazłem też hak, który mocował szyny do podkładów, pewnie zawiruszył się przy demontażu linii. Nie trudno było mi też zrozumieć dlaczego pociągi miały trudności z wjazdem na górę, jest wyraźna różnica wysokości, co nadaje niemal górski charakter temu fragmentowi trasy kolejki.

Kolejka przewoziła pasażerów oraz towary masowe takie jak buraki cukrowe z południowej części naszej Niziny do cukrowni w Nicponi (cukrownia funkcjonowała jeszcze na początku XX w.), węgiel, cegły, drewno, zboże, bydło, pewnie także maszyny. Każdy wagon mógł przewieźć ok. 5 ton towarów.

Miesięcznie Nizinę opuszczało ponad 100 wagonów ze zbożem i bydłem.

Konkurencja

Od roku 1901 do roku 1905 kolejka wąskotorowa do Kwidzyna była jedynym połączeniem kolejowym Gniewu, łączyła miasto z trakcją kolejową Malbork – Kwidzyn – Grudziądz. W roku 1905 uruchomiono linię do Morzeszczyna i w ten sposób Gniew uzyskał drugie połączenie, tym razem z trakcją Gdańsk – Bydgoszcz.

Kiedy w 1909 r. zbudowano most w Opaleniu to dla Kwidzyńskiego Towarzystwa Kolei Wąskotorowych nastały ciężkie czasy. Spadała liczba przewożonych osób i ilość towarów, a koszty wcale się nie zmniejszały. Niemniej jednak połączenie kolejowe Kwidzyn-Gniew-Wielkie Walichnowy funkcjonowało do końca I Wojny Światowej.

Rok 1920

Kiedy po I Wojnie Światowej teren powiatu gniewskiego znalazł się w państwie polskim, a teren obecnego powiat kwidzyńskiego, w większości, w państwie niemieckim nie znaleziono podstaw do dalszego utrzymywania kolejki łączącej oba brzegi Wisły. Nie znaleziono też środków, aby utrzymać połączenie Gniew-Wielkie Walichnowy. Zaczęto rozbierać linię od strony Gniewu, gdy rozbiórka dotarła do Ciepłego chęć przejęcia pozostałego odcinka wyraziła Cukrownia „Pelplin”, stosowne ustalenia zapadły w 1922 r. Prawdopodobnie dopiero wtedy też doszło też do fizycznego połączenia, wcześniej od siebie niezależnych, należących do różnych firm, trakcji - tej łączącej Wielkie Walichnowy z Gniewem i Kwidzynem, i tej należącej do pelplińskiej cukrowni, łączącej Wielkie Walichnowy z Pelplinem.

PS Ciekawostki: W dni robocze, na trasie Kwidzyn – Wielkie Walichnowy kursowały trzy pociągi, w niedziele i święta jeden, pociąg ten wyjeżdżał z Kwidzyna o 6.30, a przyjeżdżał do Wielkich Walichnow o 9.08. Drogę powrotną zaczynał o 13.27. Oprócz tego były kursy relacji Wielkie Walichnowy - Gniew, wyjazd 8.20, powrót o 12.20, pociąg kursował codziennie. W 1903 r. zbudowano także odcinek Gronowo – Szprudowo.

Mariusz Śledź – Małe Walichnowy

Nabory wniosków za nami

Nazwa wnioskodawcy	Numer wniosku	Tytuł wniosku
Nabór 9/2017 - „Dla was i dla nas”, czyli rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej, lub kulturalnej.		
Gmina Tczew	IN/01/09/2017	Stworzenie miejsca rekreacji, wypoczynku w Małżewku
Nabór 10/2017 - „Mały może szybciej”, czyli tworzenie nowoczesnych miejsc pracy w mikro i małych przedsiębiorstwach		
SK Goszyn Michał Kowalski	RD/01/10/2017	Rozwój przedsiębiorstwa poprzez wyposażenie pokoi gościnnych i zakup namiotu aluminiowego oraz zatrudnienie jednego pracownika
Skład Budowlany Temida Sp. z o.o.	RD/02/10/2017	Zatrudnienie magazyniera w nowo powstałej hali magazynowo handlowej
Nawgeo Usługi Geodezyjne Gleboznawcza Klasyfikacja Gruntów Karol Szmyt	RD/03/10/2017	Podwyższenie konkurencyjności firmy oraz zwiększenie jej zatrudnienia poprzez zakup mini koparki wraz z osprzętem dodatkowym.
Nabór 11/2017 - „Zacznij razem z nami”, czyli wsparcie dla osób podejmujących działalność gospodarczą.		
Szymon Nelke	PD/01/11/2017	Podjęcie działalności gospodarczej oraz wyposażenie w nowoczesne maszyny w celu utworzenia stanowiska pracy
Krzysztof Molenda	PD/02/11/2017	Podjęcie działalności gospodarczej na obszarze wiejskim w zakresie obsługi nagłośnieniowej oraz artystycznej festynów, imprez kulturalnych, wesel oraz konferencji
Przemysław Czop	PD/03/11/2017	Podjęcie działalności gospodarczej oraz wyposażenie miejsc noclegowych, zakup wyposażenia do uloterapii oraz stolami w celu utworzenia stanowiska pracy
Emilia Laskowska	PD/04/11/2017	Utworzenie stanowiska pracy poprzez założenie działalności gospodarczej w branży fotograficznej
Agnieszka Szuciak	PD/05/11/2017	Uruchomienie mobilnego salonu kosmetyczno-fryzjerskiego jako odpowiedź na potrzeby mieszkańców
Dorota Gwizdała	PD/06/11/2017	Założenie działalności gospodarczej
Dorota Pustkowska	PD/07/11/2017	Podjęcie działalności gospodarczej oraz nabycie wyposażenia miejsc noclegowych, zakup wyposażenia w celu utworzenia stanowiska pracy
Danuta Marulewska	PD/08/11/2017	Podjęcie działalności gospodarczej „Agroturystyka u Danusi”
Dorota Maślank	PD/09/11/2017	Zakup innowacyjnego wyposażenia wraz z montażem zestawu fotowoltaicznego na potrzeby założenia działalności gospodarczej przez Dorotę Maślank z Bałdowa
Barłomiej Rona	PD/10/11/2017	Wynajem mobilnych sal zabaw dla dzieci
Anita Czarnecka	PD/11/11/2017	Firma Produkcyjno-Handlowa Bio-Pellet Anita Czarnecka
Bogdan Szczucki	PD/12/11/2017	Usługi projektowe Bogdan Szczucki
Bartosz Mioduszewski	PD/13/11/2017	Przystosowanie pomieszczenia gospodarczego, które będzie służyć do prowadzenia działalności gospodarczej
Magdalena Janczewska	PD/14/11/2017	Wyposażenie pomieszczenia służącego do prowadzenia działalności gospodarczej
Nabór 12/2-17 - Razem możemy więcej i lepiej”, czyli zwiększenie ilości i podniesienie jakości działań organizowanych na bazie ogólnodostępnej infrastruktury kulturalnej - cykle wydarzeń o charakterze kulturalnym, w tym związane z zachowaniem dziedzictwa i ochrony środowiska		
Gmina Tczew	CW/01/12/2017	Aktywny amator, super kreator – cykl warsztatów twórczych
Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna im. Ks. Fabiana Wierzchowskiego w Gniewie	CW/02/12/2017	„Twórczo, Wspólnie po Kociewsku”- cykl wielotematycznych warsztatów i wydarzeń kulturalnych na bazie świetlic wiejskich w Gogolewie, Jeleniu, Rakowcu i Polskim Gronowie związanych z zachowaniem dziedzictwa i ochroną środowiska

Powrót do Polski

cd ze str. 1

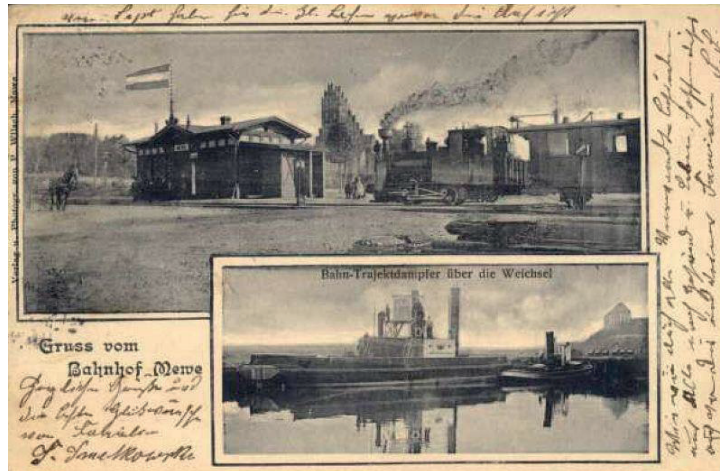
Odezwa Podkomisariatu Naczelnej Rady Ludowej w Gdańsku z czerwca 1919r. „Polska wolna! (...). Kongres pokojowy w wersalu przyznał i Prusy Zachodnie Polsce. Niemcy przyjęły warunki pokojowe i są zobowiązane wydać Prusy Zachodnie Polsce (...). W górę serca! Nie bójcie! Zabłąkane resztki rozwydrzonego wojska niemieckiego grasujące teraz po ziemiach polskich, gdyby odważyły się wykonawstwu warunków pokojowych przeszkadzać, doszczętnie zniszczymy. (...) Bóg z wami.”

Po obu stronach rozpoczęto przygotowania do przejścia tego terenu przez Polskę. Utworzono komisje odbiorcze, które od 10 stycznia 1920r. wykonywały czynności związane z przejściem różnych obiektów i instytucji. Powołano urzędników państwowych m. in. 17 października 1919r. wojewodę pomorskiego Stefana Łaszewskiego (1862 – 1924). Dnia 19 października 1919r. utworzono Front Pomorski pod dowództwem generała Józefa Hallera złożony z różnych jednostek w tym z Dywizji Strzelców Pomorskich dowodzonej przez płk Stanisława Skrzyńskiego, z zadaniem przejścia Pomorza od Niemców. Dnia 17 stycznia 1920 roku na teren Pomorza Gd. wkroczyły oddziały wojsk polskich z Frontu Pomorskiego, przejmując poszczególne miejscowości. W odezwie skierowanej do mieszkańców przejmowanych ziem gen. J. Haller pisał: „Mieszkańcy Pomorza! Po blisko 150 latach niewoli nadeszła chwila wyzwolenia. (...) Przed Wami dzisiaj otwiera się epoka nowego życia i świetności (...)”. Wkraczające Wojsko Polskie dokonuje przyłączenia tych ziem do Państwa Polskiego”.

Ustanowiony pierwszym wojewodą pomorskim, Stefan Łaszewski (wychowanek Collegium Marianum,

pochowany w Pelplinie) w odezwie do mieszkańców Pomorza z dnia 18 stycznia 1920r. pisał m. in: „Rodacy! Nadeszła chwila uroczysta – wyzwolenia naszego z półtorawiecznej niewoli i złączenia się z macierzą. Sprawdziły się słowa pełnego wiary kaznodzieji krakowskiego Szymona Starowolskiego „Los zmienny a Bóg cudowny”. Tą wiarą ożywieni przetrwaliśmy ciężkie burze i straszne ciosy, ale nie wynarodowiliśmy się, Polska „zawsze wierna” dziś wolną się stała. (...) Wolni jesteście Polacy z nad Dniestru, Dźwiny, Warty i Wisły. Jednakże wolność to znaczy u nas spełnienie obowiązku wobec ojczyzny, spełnienie tego, czego nam dotąd w pełnej mierze nie wolno było”. (...).

Po 148 latach zaborów ziemia gniewska i jej miesz-

kańcy wracali do Polski. Nowe formalnie przejęto 25 stycznia a następnego dnia przywitano wojsko polskie. Następnego dnia 26 stycznia wojsko wyruszyło w kierunku Gniewu, po południu wkroczyli do Piaseczna, przywitało ich bicie dzwonów, a ociemniały już 86 - letni proboszcz Anastazy Kowalski „witał żołnierzy i ruchem niewidomego starca szukał guzików przy mundurach hallerczyków by poczuć pod palcami kształt polskiego orzełka”. Następnego dnia rano 27

stycznia 1920r. ruszyli do Gniewu. Mieszkańcom towarzyszył wielki patriotyczny nastrój, „Wszystko było nastrojone w narodowe i koalicyjne barwy i girlandy. Po ulicach nawet w okolicznych wsiach były wielkie bramy tryumfalne (...) zabrzmiały dzwony w kościele farnym” – wspominał uczestnik tych wydarzeń T. Tolik z Janowa. „Delegacja Powiatowej Rady Ludowej (...). Drużyny kościuszkowskie w sukmanach krakowskich (...) wyjechały naprzeciw (...) pod Nicponię”, podaje kronika szkoły gniewskiej. Na balkonie ratusza na rynku gniewskim Franciszek Czarnowski mianowany wcześniej komisarycznym starostą, witał wojsko polskie z Dywizji Strzelców Pomorskich z ich dowódcą płk. Stanisławem Skrzyńskim na czele, „Pułkownikowi podała pani starościna Czarnowska z Młynów chleb i sól”. Ks. dr Antoni Wolszlegier kierujący Powiatową Radą Ludową odprawił mszę św., którą upiękzył chór „Lutnia”. Po przywitaniu płk. St. Skrzyńskiego ks. dr A. Wolszlegier powiedział: „Panie Boże teraz weź sługę swego (...) następnie podał mu chleb i sól i rozplakał się” a potem „(...) muzyka zagrała a lud zaśpiewał „Rotę” Konopnickiej”, a następnie „(...) wiyaty i „Boże coś Polskę” – wspominał w pamiętniku T. Tolik, którą po raz pierwszy zakończono „Ojczyznę wolną zachowaj nam Panie”, na co zwrócono uwagę w szkolnej kronice gniewskiej szkoły.

W środę, 28 stycznia 1920 r. kapela złożona z 12 muzykantów odegrała z wieży katedralnej w Pelplinie kilka pieśni narodowych. Ulice przybrano barwami narodowymi, młodzież i stowarzyszenia z chorągwiami ustawiły się od dworca do katedry. Wśród bicia dzwonów około godz. 11 przybył oddział 1 szwadronu ułanów krechowickich pod dowództwem rotmistrza Podhorskiego i załoga pociągu pancernego. Biskupia stolica wróciła do Polski.

Bogdan Badziong

Gwiazdka tuż, tuż i... „Gwiazdkowy piernik”,

cd ze str. 1

Inne przygotowywania trwały w kuchni. Tam pachniały pierniki, w właściwie ich przygotowywanie, bowiem dwa lub trzy tygodnie przed świętami trzeba rozczynić korzenną mieszaninę ciasta. Choć każda gospodyni ma swoje tajemnice w przyrządzaniu tego smakołyku, dziś proponuję upiec „Piernik gwiazdkowy” wg mojej receptury.

Piernik gwiazdkowy

Składniki ciasta piernikowego

- 1 kg mąki
- 10 dag masła
- 1 1/3 szklanka cukru
- 30 dag miodu pszczelego
- 4 jaja
- 1 szklanka mleka
- 2 łyżeczki mielonych goździków
- 2 łyżeczki cynamonu
- 2 łyżeczki mielonej kawy
- 2 gałki muszkatołowe (starte)
- 2 łyżki skórki pomarańczowej
- 3 łyżki kakao
- 3 łyżeczki sody
- 20 dag rodzynek
- 30 dag suszonych śliwek (pokroić w kostkę)
- 10 dag migdałów (sparzyć, obrać i pokroić)
- 20 dag orzechów wł. (pokroić)

Miód, cukier i masło zagotować. Zdjąć z ognia. Wsypać przyprawy (goździki, cynamon, gałkę i kawę). Wymieszać drewnianą łyżką. Dodać mąkę, kakao, mleko i wymieszać. Następnie dodać jaja oraz bakalie. Po dokładnym wyrobieniu ciasta dodać sodę rozmieszaną z małą ilością wody. Ciasto rozłożyć na wyłożoną papierem blachę o wym. 25x36 cm. Piec w temp.180 C około 45 minut. Upiec najlepiej tydzień przed świętami. Dobrze wystudzić i owinąć w folię, odstawić w chłodne miejsce. Po czterech dniach piernik przeciąć na trzy placki i posmarować marmoladą śliwkową i kremem migdałowym.

Do przełożenia: 1 słoik powideł śliwkowych

Krem migdałowy: 20 dag masła, 1/2 kg cukru-pudru, 1/2 łyżeczki kwasu cytrynowego, 1 mały olejek migdałowy.

Piernik przełożony powidłami i kremem pokroić na kształt bochenków i każdy bochenek dookoła posmarować polewą czekoladową. Dowolnie udekorować.

Polewa czekoladowa: 10 dag gorzkiej czekolady i 10 dag masła. Masło roztopić i połączyć z czekoladą.

Krystyna Gierszewska

Szkolenia i doradztwo dla wnioskodawców

cd ze str. 1

Jak zwykle przed każdym naborem wniosków zostały zorganizowane działania, które osobom zainteresowanym pozyskaniem finansowego wsparcia z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich pomogły w przygotowaniu wniosku.

20 listopada odbyły się 2 szkolenia dla potencjalnych beneficjentów działań w zakresie podejmowania i rozwijania działalności gospodarczej. W ich trakcie zostały omówione podstawowe zasady przyznawania pomocy oraz zaprezentowano sposoby wypełniania wniosków o przyznanie pomocy, biznesplanu oraz innych dokumentów.

Wielu z uczestników zdecydowało się na ubieganie się o wsparcie finansowe. Mogli oni liczyć na kolejne wsparcie w postaci indywidualnego doradztwa, podczas którego mawiano wnioski, biznesplan oraz inne dokumenty.

Wszystkie usługi świadczone przez Biuro LGD są całkowicie bezpłatne dla potencjalnych beneficjentów.

Promocja pośród uczniów szkół ponadgimnazjalnych

cd ze str. 1

W lokalnej strategii rozwoju za pisano, że jedną z grup defaworyzowanych są udzie młodzi, do 30 roku życia. Dlatego zgodnie z Planem komunikacji przed każdym naborem wniosków organizowane są spotkania z młodzieżą szkół podstawowych. Pierwsze odbyły się w Zespole Szkół Ekonomicznych w Tczewie, kolejne w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Gniewie, a ostatnie w Zespole Szkół Rzemieślniczych i Kupieckich w Tczewie. Ich celem było poinformowanie uczniów z najstarszych klas o tym gdzie, kiedy i w jaki sposób mogą pozyskać finansowe wsparcie na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej.

Za pomoc w zorganizowaniu prezentacji dziękujemy Dyrektorom szkół.

Forum współpracy Partnerów LGD, czyli Giełda zasobów

cd ze str. 1

Podczas tego wydarzenia uczestniczące w niej organizacje pozarządowe oraz grupy nieformalne mają okazję do wymiany doświadczeń, ale przede wszystkim do udzielenia wsparcia na miarę swoich możliwości. Dzięki życzliwości Zamku Gniew społecznicy spotkali się na przepięknym zamkowym dziedzińcu. Giełda osiągnęła swój cel, bowiem zawartych zostało 13 kontraktów, czyli umów o wzajemnej pomocy.

Zapraszamy do biura LGD

Adres: 83-110 TCZEW,
ul. kard. S. Wyszyńskiego 3/1

Godziny otwarcia:
poniedziałek – piątek: 7.30-15.30

Tel./fax: 58 562 71 43 e-mail: lgd@wstega-kociewia.pl
www.wstega-kociewia.pl

